

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2018

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangdrempel
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie
- het college geeft een toelichting op deze verklaring
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college kan een vangnetuitkering uitsluitend aanvragen via dit aanvraagformulier, dat is vastgesteld door de minister. Elke aanvraag geldt alleen voor het betreffende tekortjaar. Bij een volgend tekort (boven de risicodrempel) moet dus opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Met een ingevuld aanvraagformulier geeft het college de gemeenteraad inzicht in de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren. Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college dient het ingevulde aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2019 hebben ontvangen. De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website: <https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2018>.

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Welke punten vragen de aandacht van de gemeenteraad? Uit welke onderdelen moet dat inzicht bestaan?

- Het college geeft de gemeenteraad via een globale analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd).
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

Op de website van de VNG wordt [de brief aan de Raadsleden](#) over de VU 2018 gepubliceerd.

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder beschrijft het college een analyse van de oorzaken van het tekort.

De omvang van het totale BUIG-klientenbestand is in 2018 (88) met 14 afgenomen ten opzichte van 2017 (102); het bijstandsvolume is derhalve afgenomen met 14%. Landelijk was er sprake van een daling met 5,4%. Eind 2018 waren 21 personen werkzaam met de inzet van structurele loonkostensubsidie (LKS).

Afgezet tegen 2017 zijn de uitgaven in 2018 afgenomen met 5%. De BUIG-lasten zijn binnen de begroting gebleven (lasten t.o.v. begroting: - € 78.383).

Het BUIG-tekort over 2018 bedraagt € 104.837, terwijl dat in 2017 in totaal € 328.209 bedroeg.

Als belangrijkste oorzaken van het tekort zien wij de ontwikkeling van het volume vanaf 2015 als gevolg van de invoering van de Participatiewet in 2015 en de daarmee verband houdende wijzigingen in de Wajong en het stopzetten van de toegang tot de Wsw.

De toename van het bestand in de afgelopen jaren betrof voornamelijk werkzoekenden als gevolg van de economische crisis en leerlingen die het Voortgezet speciaal onderwijs en het Praktijkonderwijs hebben verlaten en geen toegang meer hebben tot Wajong of Wsw. Verder heeft de huisvesting van statushouders geleid tot een extra beroep op de Participatiewet.

De afname van het bijstandsvolume in 2018 wordt deels veroorzaakt door een verbeterde arbeidsmarkt en deels door in 2017 en 2018 ingezette maatregelen ter beperking van het bijstandsvolume.

Door de systematiek van de verdeling van het macro BUIG-budget over de gemeenten worden volumeontwikkelingen/bijstandslasten met vertraging vertaald in de hoogte van de gemeentelijke budgetten.

B. Uitgevoerde interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne (B1) en externe maatregelen (B3) zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt beschreven wat de wijze van consultatie was om te komen tot externe maatregelen.

B1. Interne maatregelen

Het bestaande Re-integratiebeleid heeft tot doel burgers optimaal te ondersteunen bij het vinden van werk, zodat zij zelf in de kosten van het bestaan kunnen voorzien en geen beroep hoeven te doen op een financiële uitkering van de gemeente. Het Werkplein De Kempen richt zich hierbij op minimalisatie van de instroom, maximalisatie van de uitstroom en op re-integratiegericht werken.

Hiertoe wordt een breed spectrum van re-integratie instrumenten ingezet afhankelijk van de specifieke situatie van de klant (maatwerktrajecten).

Bij nieuwe aanmeldingen voor een bijstandsuitkering worden eerst de mogelijkheden voor bemiddeling naar een baan bezien in plaats van het meteen verstrekken van een uitkering. Indien regulier werk niet direct mogelijk is wordt een passend re-integratietraject gestart. Soms is duurzame uitstroom beter te realiseren met behulp van een (intensief) scholingstraject. Aan inwoners die niet of niet volledig kunnen voorzien in de noodzakelijke bestaanskosten, wordt financiële of andersoortige ondersteuning geboden, zoals sociale activering. Deze ondersteuning wordt efficiënt en doelmatig uitgevoerd binnen de kaders die de wetgever biedt.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten wordt het beschikbare budget op een groot aantal verschillende manieren ingezet. In hoofdlijnen is dit te verdelen in uitvoeringskosten ten behoeve van arbeidstoeleiding en -bemiddeling, specifieke re-integratieproducten en instrumenten voor verwerven/behouden van werk (loonkostenvergoeding, reiskostenvergoeding, premie voor werk, kinderopvang).

Toeleiding naar betaald werk blijft de hoofddoelstelling van het re-integratiebeleid. Daarbij wordt tijdelijk werk, al dan niet in deeltijd, uitdrukkelijk als regulier werk gezien. Van personen die inkomensondersteuning ontvangen van de gemeente mag verwacht worden dat ze naar vermogen trachten inkomen te verwerven.

Ten aanzien van de effectiviteit van re-integratietrajecten kan in het algemeen opgemerkt worden dat er niet in alle gevallen sprake is van een direct causaal verband tussen ingezet traject en uitstroom. Daar waar sprake is van concrete interventies, zoals bijv. een loonkostensubsidie of scholing met baangarantie kan het resultaat vrij gemakkelijk herleid worden tot de inzet van het desbetreffende instrument. Bij andere trajecten ligt dat anders. Zo is "Diagnose" wezenlijk om een geschikt vervolgetraject te kiezen, maar leidt dat instrument zelf niet tot directe uitstroom. Hetzelfde geldt voor bijv. een cursus Nederlands. Het betreft hier een interventie om de kans op uitstroom te bevorderen. Veel trajecten hebben tot doel om de bestaande afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen c.q. te verkleinen en dienen derhalve op die doelstelling beoordeeld te worden. De meetbaarheid van de effectiviteit van trajecten is verschillend en hangt af van het desbetreffende traject / instrument.

Op basis van de uitkomsten van het monitoren van het verloop van een traject en de mate van realisatie van de doelstellingen ervan, worden de diverse interventies doorlopend op "nut en noodzaak" bezien.

Speerpunten in de uitvoering waren in 2018:

- uitvoering van de bestuursopdracht 2016-2019
- uitvoering realisatie werkervaringsplaatsen WVK
- ondersteuning en begeleiding statushouders
- ondersteuning en begeleiding leerlingen VSO/PrO
- inzet structurele loonkostensubsidie
- inregelen beschut werk

Ten behoeve van het optimaliseren van de dienstverlening is begin 2019 gestart met het gebiedsgericht werken, hetgeen inhoudt dat er per gemeente wordt gewerkt met vaste klantmanagers die deels ook op locatie binnen de desbetreffende gemeente werken. Hiermee wordt o.a. beoogd de afstemming met lokale samenwerkingspartners te verbeteren.

Zoals hiervoor aangegeven kent het re-integratiebeleid twee sporen; enerzijds beperking van de instroom en anderzijds bevordering van de uitstroom.

Het bestaande re-integratiebeleid is een solide basis om deze doelstellingen maximaal te realiseren. Deze dienstverlening wordt vanuit het Werkplein De Kempen aangeboden. Wij hechten grote waarde aan de borging van deze organisatorische structuur.

Wij opteren voor voortzetting van de huidige beschikbare interventies, waarbij uiteraard wel in alle individuele gevallen "nut en noodzaak" van het specifiek in te zetten re-integratieproduct bezien wordt.

Waar mogelijk wordt steeds meer gekozen voor een groepsgewijze aanpak, bijv. bij het geven van trainingen. Dit vanuit de gedachte "met minder budget meer doen". Afgezien van deze financiële overweging blijkt dat door de groepsdynamiek betere resultaten (kunnen) worden bereikt dan bij een meer individuele aanpak.

Kempenplus vervult een belangrijke rol bij het plaatsen van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Teneinde de kansen op plaatsing te vergroten zoekt Kempenplus uitdrukkelijk de samenwerking met private partijen, zoals uitzendbureau's. Tijdelijk werk kan een opstap zijn naar permanent werk en in die zin kunnen uitzendbureau's een eerste stap bieden op de weg naar een meer duurzame plaatsing.

Een belangrijk onderdeel van de Participatiewet is de introductie van de structurele loonkostensubsidie voor personen waarvan is vastgesteld dat zij als gevolg van ziekte en/of gebrek niet in staat zijn tot het verdienen van het minimumloon. Middels een loonkostensubsidie kan een werkgever gecompenseerd worden voor de verminderde productiviteit als hij iemand die tot deze doelgroep behoort in dienst neemt. In voorkomende gevallen wordt structurele loonkostensubsidie breed ingezet.

Bijzondere aandacht gaat uit naar jongeren die niet meer worden toegelaten tot de Wajong als gevolg van de aangescherpte toegangstoets en naar leerlingen die het Voortgezet speciaal onderwijs en het Praktijkonderwijs verlaten. Via periodiek contact met de desbetreffende scholen zijn/worden deze jongeren in beeld gebracht en gehouden. Vervolgens wordt bezien welk vervolgtraject in het individuele geval het meest passend is.

Medio 2016 hebben de raden van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden een besluit genomen over de uitvoering van de Participatiewet gedurende de periode 2016 tot en met 2019. Na deze besluitvorming door de raden zijn extra middelen beschikbaar gekomen, zodat vanaf dat moment uitvoering kon worden gegeven aan deze besluiten, die de basis vormen voor het Participatiebeleid de komende jaren.

De diverse maatregelen die hierboven beschreven vormen wat ons betreft geen statisch geheel van een limitatieve opsomming van re-integratieproducten en –interventies.

Vorbereiding op plaatsing op de arbeidsmarkt, bemiddeling bij feitelijke plaatsing en nazorg na plaatsing is in alle gevallen maatwerk in het individuele geval.

De uitvoering van het re-integratiebeleid wordt continu gemonitord teneinde een optimaal resultaat te bewerkstelligen. Onder optimaal resultaat verstaan wij werken en/of participeren naar vermogen.

De uitvoering van het onderdeel “werk en inkomen” van de Participatiewet wordt per 1 juli 2019 gewijzigd. Vanaf die datum is de nieuwe uitvoeringsorganisatie “KempenPlus” operationeel. Deze majeure organisatiewijziging heeft mede tot doel de uitvoering van de Participatiewet efficiënter en effectiever te maken. De bundeling van kennis en expertise heeft hopelijk een positieve invloed op de realisering van de gemeentelijk doelstellingen betreffende re-integratie en participatie.

B2. Toelichting consultatie t.b.v. externe maatregelen

Ten behoeve van de vorming van het nieuwe Participatiebedrijf is uitgebreid onderzocht welke modellen in den lande gangbaar zijn. Ten aanzien van het inrichten van de dienstverlening is meer specifiek onderzocht op welke wijze andere sociale diensten / participatiebedrijven een en ander hebben vormgegeven. In het kader hiervan zijn werkbezoeken afgelegd aan Weener XL (het werk-ontwikkelbedrijf van de gemeente 's-Hertogenbosch) en aan AM match (samenwerking van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn).

Ten behoeve van het ontwikkelen van een nieuw proces inzake “Diagnose en ontwikkeling” is externe expertise ingehuurd.

B3. Externe maatregelen

Op basis van externe consultaties en bestudering van best practices elders is het trainingstraject TalentPlus ontwikkeld en ingevoerd. Wij beschouwen dit als een zeer belangrijke nieuwe maatregel die tot doel heeft de personen die een beroep doen op de Participatiewet (bestaande en nieuwe klanten) beter te kunnen ondersteunen richting arbeidsinschakeling.

Het trainingsprogramma wordt in principe ingezet bij alle nieuwe en bestaande klanten. Deelname aan de training is verplicht en vergt een actieve inzet van de deelnemers.

Op basis van de bevindingen tijdens de training worden passende vervolgacties uitgezet.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect.

Gezien de grote diversiteit aan gepleegde re-integratie interventies is het effect van iedere afzonderlijk maatregel moeilijk inzichtelijk te maken. In veel gevallen is het juist ook de combinatie van verschillende interventies die een re-integratietraject succesvol maken.

Op basis van de lasten t/m 2e kwartaal 2018 is destijds een inschatting gemaakt van de omvang van het BUIG-tekort voor het gehele jaar 2018 van € 113.869.

Na afloop van 2018 is vastgesteld dat BUIG-tekort over het gehele jaar 2018 € 21.411 bedraagt.

Vastgesteld kan worden dat er sprake is geweest van een substantiële tekortreductie . Het college van de gemeente Reusel-De Mierden kwalificeert het effect van de getroffen maatregelen dan ook als positief.

Middels de periodieke managementrapportage van KempenPlus zal bezien worden hoe het budgettekort zich verder ontwikkeld.

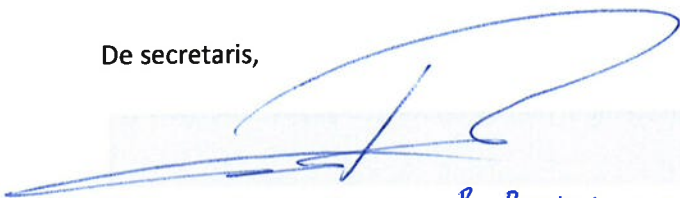
D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente **Reusel-De Mierden** verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

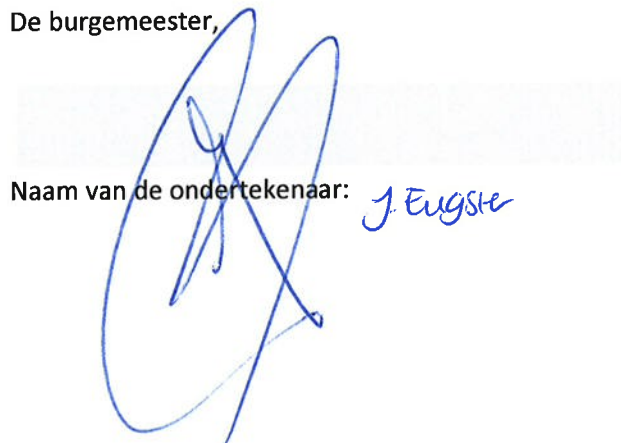
Datum: 8 juli 2019

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: P. Brekelmans

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: J. Eugste

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2019.

De gemeenteraad van de gemeente **Reusel-De Mierden** stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum: 8 juli 2019

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: *J. Eugster*

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: *H. van Berkel*